ScholarOne systém

peer review a redakce v digitální době

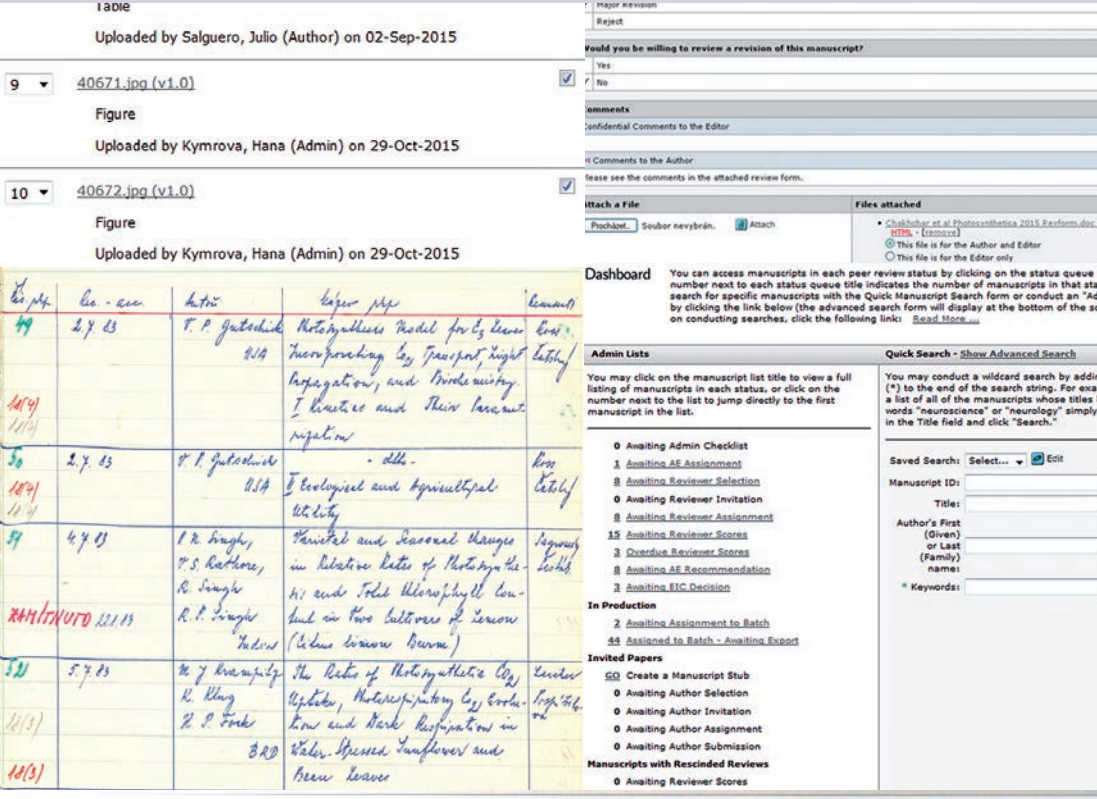

poznáváme svět rostlin

Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i.

Akademie věd České republiky

věda 42 kolem nás co to je...

Ústav experimentální botaniky Akademie věd České republiky, v. v. i., (ÚEB) byl založen v roce 1962, kdy se osamostatnila část Biologického ústavu ČSAV se zaměřením na fyziologii rostlin. Jak již napovídá název ústavu, ÚEB se zabývá výzkumem biologie rostlin za využití experimentálních přístupů. Rostliny se v ÚEB studují na různých úrovních: od rostlinné buňky či genomu přes rostlinná pletiva nebo orgány až po rostliny a rostlinná společenstva v interakci s jejich prostředím.

Posláním ÚEB je provádět kvalitní základní výzkum, který ale v mnoha případech přechází v prakticky zaměřené bádání. Publikace v prestižních vědeckých časopisech jsou tak doplňovány mezinárodními patenty a šlechtitelskými osvědčeními nových rostlinných odrůd. V laboratořích ÚEB potkáte množství studentů z pražských i olomouckých vysokých škol, stejně tak často ale zaslechnete také angličtinu či španělštinu vědců z různých částí světa. Někteří z nich u nás pracují dlouhodobě, jiní jen po dobu omezenou získaným stipendiem či studijním pobytem.

Pracoviště ÚEB se nacházejí v Praze-Lysolajích, v Praze-Krči a v Olomouci. Špičková olomoucká pracoviště jsou také součástí Centra regionu Haná pro zemědělský a biotechnologický výzkum. Olomoučtí kolegové se zabývají analýzou genetické informace více druhů rostlin, pro což vyvinuli převratnou unikátní metodu umožňující „čtení“ rozsáhlých genomů (např. pšenice). Tato metoda je založena na tom, že nejprve jsou roztříděny jednotlivé chromozómy – dědičná informace, obsažená v určitém chromozómu již představuje zvládnutelný objem pro vlastní čtení. V Olomouci se dále věnují i výzkumu rostlinných hormonů (především cytokininů a brasinosteroidů). Součástí tohoto výzkumu je i analytické pracoviště, které dokáže stanovit nesmírně nízké koncentrace těchto látek již i na úrovni jednotlivých buněk. Na výzkumu rostlinných cytokininů lze demonstrovat půvab a určitou nevyzpytatelnost vědy, neboť studium hormonů rostlin přineslo trochu nečekaně významný objev nových látek s cytostatickým (protirakovinným) účinkem, které by mohly být velmi významné při výrobě nových účinných léčiv.

Pražské laboratoře se specializují na studium transportu rostlinného hormonu auxinu na buněčné úrovni, což vedlo k objasnění molekulární funkce přenašečů auxinu ven z buňky. Auxin ovšem není jediným studovaným hormonem, vědci v ÚEB se věnují i metabolismu cytokininů a kyseliny abscisové. Významných výsledků bylo v ÚEB dosaženo v oboru regulace růstu a signálních molekul rostlinných buněk, především řízení polarity klíčové pro růst pylové láčky a kořenových vlásků. Dále pak pražští kolegové studují odpověď rostlin vystavených stresovým podmínkám či po jejich napadení viry, bakteriálními a houbovými chorobami. Součástí ÚEB je i laboratoř, která studuje somatickou embryogenezi jehličnanů. V jiné laboratoři využívají výsledky svého základního výzkumu získané při studiu odezvy rostlin na stres způsobený xenobiotiky pro ochranu životního prostředí pomocí tzv. fytoremediací. Některé ze získaných výsledků jsou již využívány v praxi. Základní výzkum je někdy přímo spojen s výzkumem aplikovaným: důležitým týmem v ÚEB je skupina, která se zabývá šlechtěním jabloní odolných vůči chorobám, především proti strupovitosti. Produktem jejich výzkumu je několik desítek nových odrůd jabloní, které jsou registrované a právně chráněné v mnoha zemích světa. Ústav experimentální botaniky prodává pěstitelům po celém světě licence na množení těchto odrůd. Ročně se tak na základě těchto licencí vypěstuje a prodá více než 1,2 milionu jabloní.

Úvod

Vědecké časopisy i v digitální době plní úlohu užitečného síta, které snižuje zahlcení prostoru nekvalitními a neověřenými informacemi. Všeobecně uznávaný systém recenzí, tzv. *peer review*, umožňuje postupně vytřídit práce vhodné k publikování od těch méně hodnotných či zcela nevhodných. Redakce časopisů prostřednictvím svých editorů zajišťují výběr vhodných recenzentů – specialistů v dané oblasti. Dohlížejí na kvalitu a rychlost recenzního řízení od příjmu rukopisu až po konečné rozhodnutí šéfredaktora. Pro svou potřebu i případnou kontrolu uchovávají „historii“ rukopisů. S nástupem počítačů došlo postupně k výrazné proměně stylu redakční práce. Doba psacích strojů, pera a pravítka je nenávratně pryč a dnes si lze představit vydání časopisu bez jediného kusu papíru a použití psacího náčiní.

Před érou osobních počítačů představovala práce v redakci hlavně řadu mechanických úkonů jako např. ruční záznam všech údajů týkajících se rukopisů, jejich autorů a recenzentů, sledování recenzního procesu – zasílání žádostí o recenze, urgencí, poděkování, korektur apod. Pro redakce s větším počtem rukopisů to znamenalo mít minimálně jednoho pracovníka pouze pro tyto administrativní úkony. Nyní je redaktor schopen věnovat se i dalším, odbornějším činnostem, jako je např. práce s textem a grafikou; také komunikace se všemi účastníky recenzního řízení je nesrovnatelně efektivnější a pružnější.

Následující tabulka uvádí několik příkladů, jak se změnil způsob práce redakce za poslední čtvrtstoletí vlivem využívání počítačů a internetu:

	Před érou PC	**Po zavedení PC**	**Nyní**
Zápis a uchovávání dat	písemně („papírově“) vše zapisuje redakce	jednoduché databáze lze kopírovat z elektronicky zaslaných rukopisů	s využitím redakčního systému účastníci recenzního řízení zapisují sami
Výběr recenzentů	na základě vlastních zkušeností z členů redakční rady	viz dříve + vyhledání vhodných recenzentů na internetu (Web of Science apod.)	viz dříve + využití databáze redakčního systému
Korespondence autor–redakce–editor–recenzent	pošta	e-mail	prostřednictvím redakčního systému
Urgence	pošta fax telefon	e-mail	automaticky prostřednictvím redakčního systému

Cílem této brožurky je seznámit čtenáře se způsobem fungování redakčního peer-review online systému ScholarOne, jehož využívání již sedmým rokem poskytuje knihovna Akademie věd ČR redakcím časopisů vydávaných v jejím rámci. Snaží se srozumitelně přiblížit princip systému, role jednotlivých účastníků recenzního řízení a další možnosti využití dat do systému vložených.

Do stávající skupiny redakcí pracujících se ScholarOne systémem se mohou kdykoliv zapojit i noví zájemci nejen z řad Akademie (https://www.lib.cas.cz/casopis-informace/scholarone-a-vyuziti-redakcemi-casopisu-v-av-cr/).

Redakční online systémy

V poslední době si stále větší oblibu získávají tzv. peer-review online redakční systémy, které prostřednictvím internetu kombinují využití webového rozhraní a databáze. První umožňuje autorům, recenzentům, editorům a pracovníkům redakce nahrávat a sdílet články a recenze a snadno komunikovat během recenzního procesu. Databáze slouží k uchovávání souborů všech verzí článků během jejich postupné úpravy až do stadia konečného rozhodnutí (šéfredaktora). Jsou také zdrojem detailních informací o jednotlivých uživatelích (kontaktní údaje, korespondence, klíčová slova určující specializaci, aktuální dostupnost, dosavadní práce pro časopis včetně časových údajů apod.).

Příklady vybraných online systémů:

AllenTrack	http://www.allentrack.net
Bench>Press	http://benchpress.highwire.org
EdiKit	http://www.bepress.com
Editorial Express	http://editorialexpress.com/e-editor
Editorial Manager	http://www.editorialmanager.com
EJPress	http://www.ejournalpress.com
EPRESS	http://www.epress.ac.uk
Fontis Media	http://www.fontismedia.com/media/works/index_en.html
eJournal Manager	http://www.ejmanager.com/
ScholarOne	http://scholarone.com/
XpressTrack	http://www.xpresstrack.com/

Redakční systémy umožňují významně zefektivnit (zrychlit) redakční práci a odstranit řadu mechanických činností. Data jsou přístupná zúčastněným pouze podle jejich aktuální role v recenzním řízení; např. autor vidí u svého rukopisu jen komentáře jemu určené, editor může číst i poznámky recenzentů označené jako „Confidential Comments to the Editor“ a prohlížet soubory s atributem „This file is for the Editor only“ apod.

Prvním a asi nejdůležitějším krokem je správná volba systému; je třeba zvážit řadu faktorů, jako jsou např.:

- tzv. uživatelská příjemnost, tedy snadnost používání a srozumitelnost jednotlivých úkonů
- možnosti další konfigurace systému podle aktuálních potřeb časopisu
- spolehlivost poskytovatele (záruka dlouhodobé použitelnosti systému)
- podpora uživatelů, efektivní a rychlá pomoc při potížích
- technické možnosti (přístup přes dostupné internetové prohlížeče, formáty zasílaných souborů, kvalita zobrazení grafiky)
- bezpečnost
- cena.

Pro časopisy v AV ČR byly v Knihovně Akademie věd (KNAV) po pečlivé úvaze a zvážení všech pro a proti vybrány nejdříve dva systémy – Editorial Manager a Manuscript Central (dnes ScholarOne). Zájemci o používání redakčního systému – jednotlivé redakce – se mohli vyjádřit, který ze systémů je jim bližší. Přednost dostal ScholarOne systém (dále systém) a v současnosti ho využívá sedm časopisů vydávaných v rámci AV ČR.

Časopis	**Počet nových rukopisů za rok (2014)**
Photosynthetica	210
Biologia Plantarum	470
Československá psychologie	104
European Journal of Entomology	300
Folia zoologica	100
Studia geophysica et geodetica	85
Folia Parasitologica	163

Jejich spokojenost po pěti letech jsme zjišťovali jednoduchým dotazníkem zahrnujícím pět otázek.

Jak jste spokojeni s užíváním redakčního systému ScholarOne? (Možné odpovědi: ano, velmi – průměrně – nejsme spokojeni.) Na tuto otázku odpověděly všechny redakce časopisů shodně a vyjádřily velkou spokojenost se způsobem provádění recenzí prostřednictvím systému.

Využili jste možnosti přizpůsobení původního nastavení (workflow) podle vlastních potřeb? (Možné odpovědi: ano, několikrát – jen na začátku používání systému – nikdy.) Všechny časopisy využily tuto nabídku, tři jen na začátku a čtyři i během dalšího používání systému.

Využíváte pomoci při potížích pomocí formuláře Get help (možné odpovědi: velmi často – občas – nikdy) *a jste spokojeni s podporou (rychlost a úplnost) při jejich řešení* (možné odpovědi: ano, velmi – jak kdy – ne)? Tři časopisy

nikdy tuto možnost nevyužily, čtyři ji občas využívají a převážně k jejich velké spokojenosti.

Využíváte dalších možností systému, jako je statistika a tvorba vlastních reportů? (Možné odpovědi: ano, pravidelně – ano – ne.) Šest časopisů využívá statistických údajů poskytovaných v rámci systému, tři pravidelně.

Doporučili byste ScholarOne systém dalším uživatelům? (Možné odpovědi: ano – ne – nevím.) Pět časopisů bezvýhradně doporučuje systém dalším uživatelům, dva se pozastavují nad jeho cenou.

Je nutné připustit, že cena za užívání systému není nízká, zvláště pro časopisy s vyšším počtem článků vstupujících do recenze (tento počet nemusí být shodný s celkovým počtem článků zaslaných do systému – viz. níže). Na druhou stranu čím více časopisů v dané skupině (zde v rámci KNAV) bude systém používat, tím se tato cena pro jednotlivé redakce poměrně sníží. Vzhledem k nesporným kladům systému (uživatelská příjemnost, spolehlivost, záruka dlouhodobého provozu, výborná uživatelská podpora a flexibilita, odbourání neproduktivních stereotypních redakčních prací atd.) je jistě na místě spíše snaha o jeho podporu a prosazování než hledání sice levnějších, ale mnohdy méně vhodných variant, jako jsou různé „domácí“ systémy s negarantovanou trvanlivostí a spolehlivostí.

V rámci daného systému bylo dále třeba zvolit „workflow“, tj. schéma, podle kterého bude probíhat recenzní řízení od zaslání rukopisu do systému až po konečné rozhodnutí o jeho přijetí či zamítnutí. Různá přednastavená schémata jsou navrhována poskytovatelem (provozovatelem) systému; vybere se to, které je potřebám daných časopisů nejbližší. Výhodou je, že zvolený workflow může poskytovatel dále upravit podle konkrétních požadavků jednotlivých redakcí.

Příklad postupu při recenzi:

Aktuální stav článku (zobrazovaný v systému)	**Popis očekávané akce**
Awaiting admin checklist	administrátor zkontroluje, zda je článek vhodný pro časopis, kompletní a v požadované formální kvalitě
Awaiting AE assignment	šéfredaktor (EIC) vybere vhodného editora zodpovědného za recenzní proces
Awaiting reviewer selection	editor (AE) vybere a pozve recenzenty
Awaiting reviewer assignment	recenzent potvrdí nebo odmítne žádost o recenzi
Awaiting reviewer scores	recenzenti posoudí vhodnost článku k publikaci
Awaiting AE recommendation	AE na základě recenzí (ne)doporučí článek k publikaci v časopise nebo navrhne jeho revizi

Aktuální stav článku (zobrazovaný v systému)	**Popis očekávané akce**
Awaiting EIC decision	EIC rozhodne o dalším osudu článku (přijetí, revize, zamítnutí)
Asign to batch	administrátor přiřadí přijatý článek do předem vytvořené skupiny článků (tzv. batch)

Každý výše uvedený proces má nastavený časový limit. Před jeho uplynutím je obvykle zasílán e-mail s upozorněním, že daný úkon má být proveden v určené době (nejčastěji 1–2 týdny, dle volitelného nastavení). Další upozornění je automaticky zasíláno v den, kdy měl být požadavek splněn, případně následuje oznámení, že vymezená doba byla překročena (např. týden poté).

Automatický systém urgencí velmi usnadňuje práci redakce, která nemusí neustále kontrolovat, zda nedošlo ke zpoždění v recenzním řízení u jednotlivých účastníků. Na druhou stranu je zcela formální a takový e-mail může být snadno přehlédnut či ignorován jako spam; důležitá je tedy i občasná kontrola a případné zaslání další „osobní" žádosti o recenzi, revidovaný článek či doporučení editora. V případě potřeby může být text zasílaného e-mailu kdykoliv upraven, stejně jako jakýkoliv jiný v celém systému.

Osobní účet uživatele systému

Po přihlášení se do systému se vytvoří osobní účet, ve kterém jsou uživateli automaticky přiděleny role autora a recenzenta. Uživatel vyplní své kontaktní údaje a zadá klíčová slova oblastí, kterými se zabývá. Ta mohou pak sloužit editorům k vyhledávání vhodných recenzentů pro jednotlivé články. Pomocí uživatelského jména a hesla se může uživatel kdykoliv do systému přihlásit.

Účet je možné kdykoliv změnit; změny může provádět buď přímo uživatel ve svém účtu nebo administrátor v účtu jakéhokoliv uživatele.

V účtu může administrátor sledovat činnost uživatele zvlášť v jeho jednotlivých rolích – korespondenci, všechny vlastní (autor) i recenzované (recenzent), ev. hodnocené (AE, EIC) články.

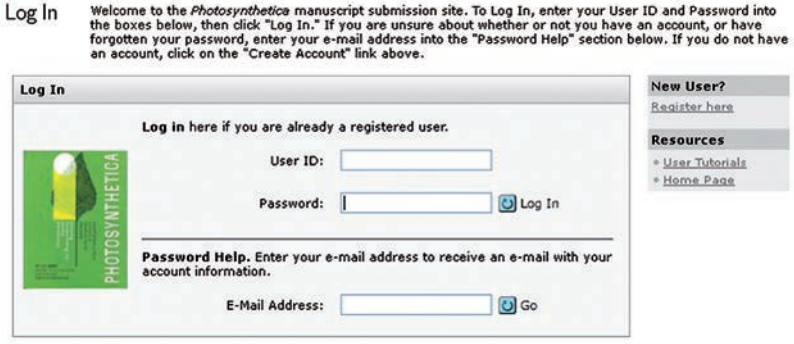

Vytvoření nového účtu a přihlášení do systému

Úvodní stránka administrátora po přihlášení se do systému

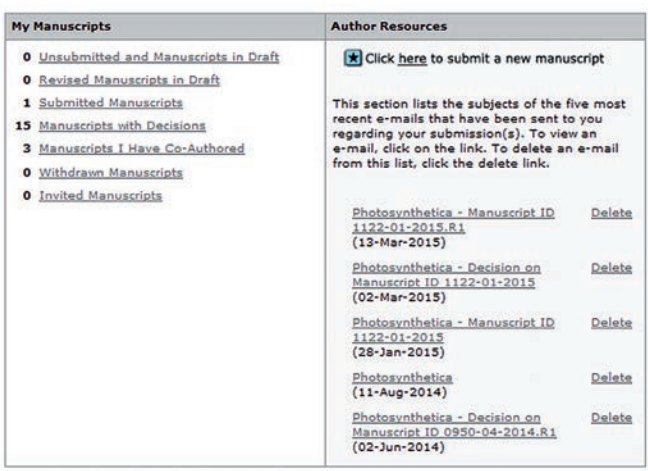

Úvodní stránka v systému pro autora

V rámci účtu lze také určit dobu, po kterou je uživatel nedostupný. Lze tak zabránit tomu, aby byl žádán o práci, kterou nemůže v dané době vykonávat. Tím se odstraní zbytečné čekání např. na negativní (nebo žádnou) odpověď recenzenta na žádost o recenzi.

Dojde-li k vytvoření více účtů jednoho uživatele (někdy i s nesprávnými údaji), administrátor může tyto účty snadno spojit dohromady s označením „správného“, tzv. primárního účtu.

Role v redakčním systému

Typické role v redakčním systému jsou: autor (Author), recenzent (Reviewer), editor (Associate Editor, AE), šéfredaktor (Editor-in-Chief, EIC), a administrátor (Admin).

Autor

Autorovi systém slouží v prvé řadě k zaslání jeho článku do redakce a dále k jeho sledování během celého recenzního řízení. Prostřednictvím systému může sledovat, v jaké aktuální fázi se článek nachází. Systém zasílá autorovi automatické odpovědi o přijetí dané verze článku s pokyny k dalším potřebným krokům.

Při vkládání nového článku do systému si musí nový autor nejprve vytvořit osobní účet v systému (pokud už ho nemá vytvořený v roli recenzenta) a zadat všechny požadované údaje: adresu, e-mailovou adresu, popř. fax a telefon a vlastní klíčová slova, podle kterých může být později vyhledán jako vhodný recenzent pro jiný článek. Novému autorovi jsou automaticky přisouzeny dvě základní role – autor a recenzent; další role mu může přidat v případě potřeby administrátor. Účet v systému zůstává, jednotlivé role mohou být pouze pozastaveny (na určenou dobu) – to znamená, že autor tyto údaje vyplňuje jen jednou, při prvním kontaktu s časopisem.

Dále musí autor vyplnit požadované údaje: typ článku, název, abstrakt, klíčová slova (může použít vlastní, ev. výběr nabízených, redakcí přednastavených) a může vložit úvodní dopis. Autor také uvede některé požadované informace, jako je počet obrázků a tabulek, a potvrdí, že článek nebyl současně zaslán jiné redakci či publikován jinde. Po uložení všech souborů článku a kontrole správnosti zadaného autor tyto údaje uloží a odešle.

Editor (AE)

Po přidělení článku šéfredaktorem (EIC) vybere AE dle vlastního uvážení a zkušeností recenzenty, které požádá o recenzi. Při hledání a výběru může také využít databázi uživatelů systému, jejichž účty obsahují klíčová slova oblastí, na které se možní recenzenti specializují.

V systému lze nastavit minimální počet recenzí, které jsou třeba k tomu, aby článek mohl získat doporučení AE. Minimální doporučovaný počet recenzí je dvě. Tento počet lze i během recenze libovolně zvyšovat (např. jsou-li recenze ve vzájemném rozporu a je vhodný další posudek) nebo snižovat (např. u revizí, kde již stačí kontrola jen jednoho z recenzentů). Po vrácení potřebného počtu recenzí systém sám automaticky oznámí AE, že recenze jsou hotové a vyzve ho, aby zaslal doporučení EIC.

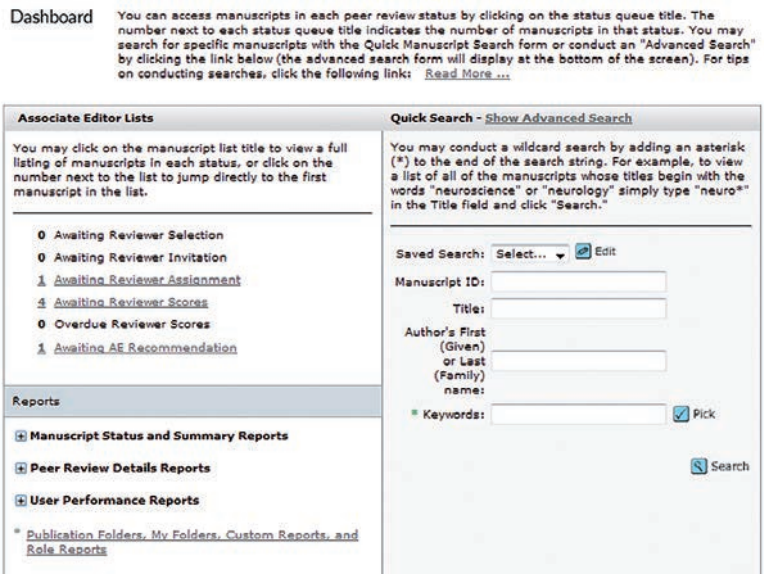

Úvodní stránka v systému pro editora

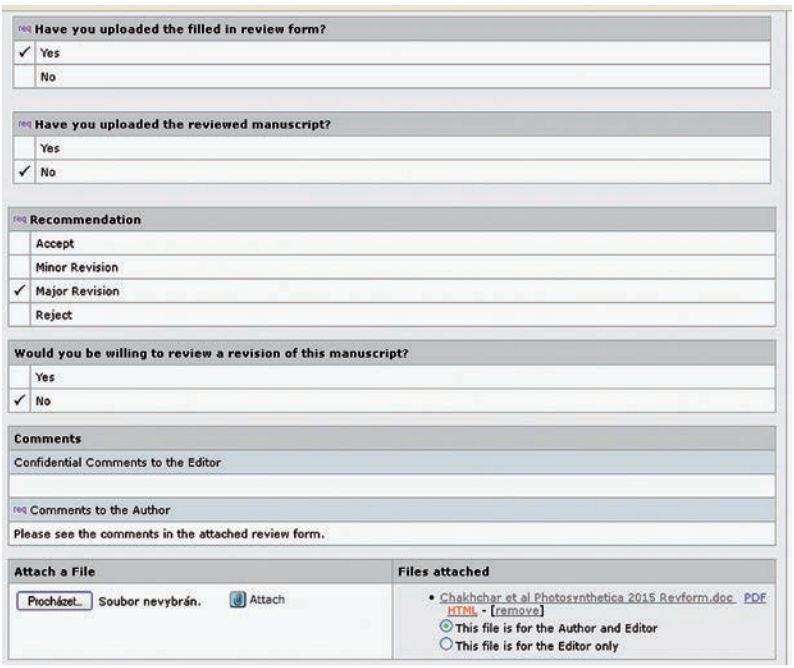

Recenzní formulář

Recenzent

Recenzent vstupuje do systému v okamžiku, kdy přijme pozvání k recenzi. V e-mailu s žádostí o recenzi jednoduše klikne na link s volbou „Agreed“ (další volby jsou „Declined“ a „Unavailable“) a systém mu automaticky pošle další e-mail, ze kterého již získá přístup přímo k článku a recenznímu formuláři. Recenzent má možnost prohlédnout si celý článek ve formátu PDF nebo HTML nebo si otevřít jednotlivé soubory v původním formátu, ve kterém je autor uložil.

Po provedení recenze vyplní formulář a může přidat libovolné soubory, např. opravený článek nebo doplňující komentář.

Po odeslání recenze, má-li již článek požadovaný počet recenzí, zašle systém zprávu AE a vyzve ho, aby článku dal své doporučení.

Po konečném rozhodnutí EIC může být tato informace zaslána recenzentovi, který se na recenzi článku podílel.

Pokud recenzent zvolí „Unavailable“, je vybídnut k tomu, aby místo sebe navrhl náhradní recenzenty (není povinné). Tím může být velmi usnadněna práce AE při hledání nových recenzentů.

Administrátor (Admin)

Představíme-li si redakční systém jako živý organismus, role administrátora se dá připodobnit k jakémusi nervovému centru, které dohlíží na bezchybné fungování celého organismu. Administrátor má přístup ke všem rolím, tj. u každého rukopisu se může „převtělit“ do kterékoliv z nich (tzv. *proxy*) a vykonávat jí povolené funkce.

Prvním úkolem administrátora poté, co redakce obdrží nový příspěvek, je kontrola vhodnosti či nevhodnosti pro další postup v recenzi. Pokud se stane, že článek svým obsahem nezapadá do oboru časopisu (je tzv. „out of scope“), může být s tímto odůvodněním ihned vrácen autorovi a nevstupuje do recenzního procesu. Možnost oddělit hned na počátku takové články je důležitá také z ekonomických důvodů – v systému se platí až za článek, který je předán editorovi.

Kromě obsahu zkontroluje administrátor také formální úroveň článku, tj. zda byl připraven podle pokynů redakce (správný formát textu i příloh, soulad formy s daným typem článku, kvalita obrázků apod.). Poté předá článek k dalšímu zpracování EIC. Pokud článek nesplňuje požadované parametry, může být zaslán autorovi zpět k doplnění či úpravě před vlastní recenzí.

Podobným způsobem kontroluje administrátor i všechny došlé revize článku až do jeho konečného přijetí či odmítnutí. Přijatý článek pak přesune do příslušné skupiny (tzv. *batch*, viz též tabulku postupu recenzního řízení str. 4) a tím je práce na článku v rámci systému ukončena.

Administrátor má přístup ke článkům ve všech fázích jejich cesty recenzním systémem a může tak např. kontrolovat včasné zasílání recenzí, revizí a doporučení. Jsou-li vyčerpány možnosti automatických urgencí pomocí předem nastavených e-mailových upozornění, „opožděné“ články jsou označeny červeně a administrátor se může snadno obrátit na recenzenta či autora znovu. U jednotlivých prací může sledovat veškerou korespondenci i postupné kroky všech zúčastněných.

Administrátor může podle aktuální potřeby měnit texty na úvodních (i dalších) stránkách jednotlivých rolí, které obsahují důležité pokyny pro dané uživatele.

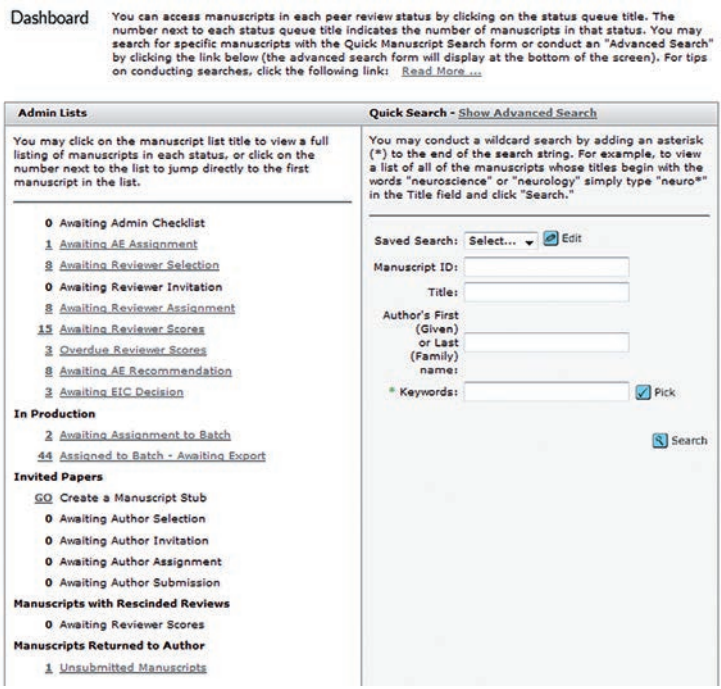

Úvodní stránka v systému pro administrátora

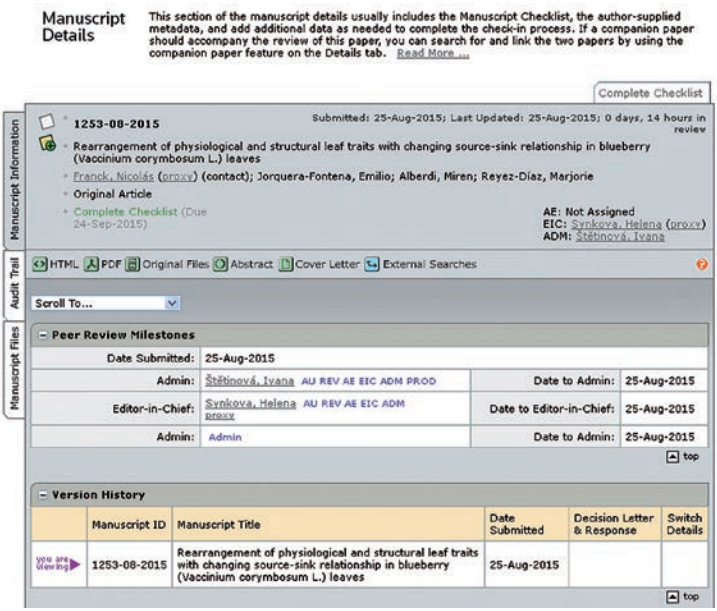

Základní informace o článku z pohledu administrátora (část náhledu)

Může tam také vkládat odkazy na další soubory či internetové stránky obsahující další zpřesňující informace.

Je-li to potřeba, může administrátor vytvářet nové šablony dopisů s nastavením přesné doby jejich odesílání.

Administrátor má přístup ke všem souborům vloženým autorem a může je ze systému kdykoliv odstranit nebo nahradit jinými (např. provede-li autor dodatečné úpravy).

Šéfredaktor (EIC)

Po kontrole nového článku administrátorem má EIC (stejně jako předtím administrátor) ještě před vstupem do recenzního řízení možnost článek vrátit k doplnění nebo jej zcela vyřadit jako nevhodný pro daný časopis. V opačném případě EIC přiřadí článku editora (AE). Tímto krokem se článek dostává do recenzního procesu a je za něj účtována příslušná částka bez ohledu na počet následujících revizí a na dobu, po jakou v systému setrvá.

K EIC se článek vrací ve chvíli, kdy AE vydá na základě posudků recenzentů a vlastního uvážení doporučení ke konečnému rozhodnutí o osudu článku. EIC učiní toto rozhodnutí po zvážení všech výše uvedených hodnocení.

Autor obdrží e-mail o přijetí, zamítnutí či nutnosti revize článku spolu s posudky recenzentů, AE a EIC. Do předepsané šablony dopisu lze vkládat jakékoliv doplňující připomínky (např. poznámky administrátora k formální úpravě) či libovolné soubory.

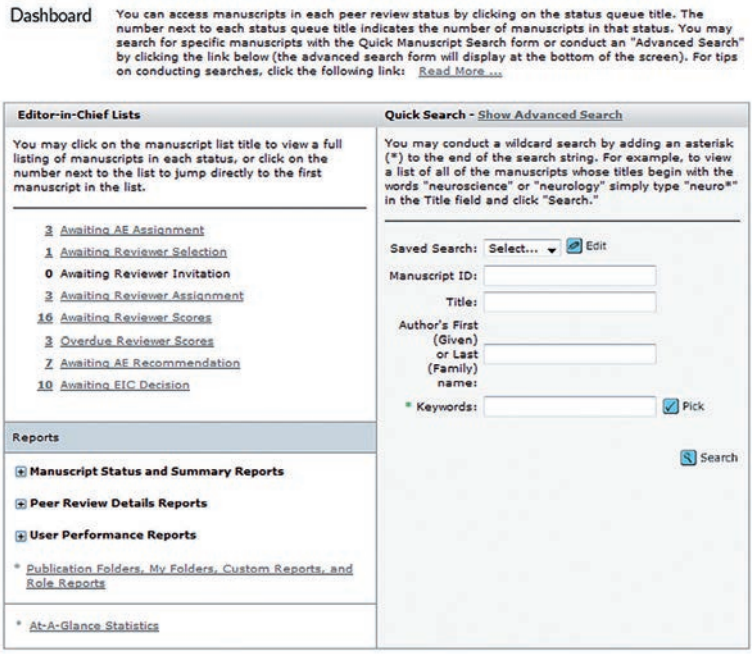

Úvodní stránka v systému pro šéfredaktora

Další možnosti přizpůsobení systému

Systém je otevřený k mnoha úpravám podle vlastních potřeb redakce. Lze například vytvářet nové šablony dopisů, které nejsou v původním workflow, a nastavit, kdy a komu mají být odeslány. Stávající šablony mohou být kdykoliv pozměněny. Je možné přidat další upomínku recenzentům s určením počtu dnů po překročení stanovené lhůty, kdy má být upomínka automaticky zaslána. Po hodnocení článku je jistě pro recenzenta zajímavé, dozví-li se, zda bude „jeho" článek nakonec publikován, či zamítnut, a současně si může přečíst pro srovnání posudky dalších anonymních recenzentů.

Neocenitelnou pomůckou pro AE je automatické a okamžité zaslání informace v případě, že pozvaný recenzent odmítne posudek udělat. AE může neprodleně požádat o recenzi někoho jiného, což výrazně zrychluje celý proces.

Podpora uživatele systému

ScholarOne nabízí uživatelům na všech úrovních (administrátor, editor, autor, recenzent) podporu ve formě podrobných *know-how* návodů, jak pracovat se systémem. Je také možné absolvovat hodinový online trénink základních dovedností. Průměrně zběhlý uživatel PC a internetu si však většinou poradí sám a brzy se naučí intuitivně používat všechny funkce, které ve své roli potřebuje.

V případě jakýchkoliv nejasností může uživatel hledat odpověď na své otázky v již přítomných odpovědích (FAQ) nebo sám pomocí webového formuláře položit vlastní dotaz. Odpověď dostane nejpozději do 24 hodin a dokud se problém nevyřeší k jeho spokojenosti, pracovníci centra podpory s ním zůstávají v e-mailovém kontaktu.

Podpora je velmi důležitá a její (v případě ScholarOne) naprostá spolehlivost je zárukou spokojenosti uživatele. Při výběru redakčního systému z více nabídek by neměl nový zájemce tento faktor podcenit, i když se může zdát méně důležitý než ostatní. Vyšší provozní cena široce využívaného systému se může vyplatit v podobě vysoké spolehlivosti a záruky dlouhodobé použitelnosti – na rozdíl od některých „domácích" redakčních systémů vytvořených pro omezenou malou skupinu časopisů.

Příklady řešení problému

Dotaz 1:
The associate editors would appreciate if they receive information when a reviewer has chosen 'unavailable' or 'declined' as his response to invitation to a review. Sending as an automatic reply immediately after the reviewer decision would speed up the review process (search for new reviewers). Is it possible for Admin to create such letter as a template in the system or could it be set on your side?

Odpověď 1:
The easiest way to do this would be to add Editor's email address in the BCC field of the Invitation Response templates. That way when an email is sent to the Reviewer, it will also be sent to the Editor.

The other option would be to create completely new templates that would be sent only to the Editors.

In both cases, you should go to the E-Mail Templates > Invitation Response E-Mails area.

To update already existing templates, click on the Modify button for 'decline' and 'unavailable' templates.

In the BCC field add ##PROLE_ASSOCIATE_EDITOR_EMAIL## tag. This tag will pull the email address of the AE assigned to the manuscript in question.

I would also advise you to add ##DOCUMENT_ID## tag somewhere in the Body or Subject so that the Editors could easily identify the manuscript in question. This tag will pull Manuscript ID number.

If you wish to create new templates, click on the add template link in the 'decline' and 'unavailable' sections and add the text that you wish. In the TO field use ##PROLE_ASSOCIATE_EDITOR_EMAIL## tag.

Please note that you should make the same changes for Revised Workflow, too. Emails for this workflow are at the same page, you will need to scroll down more.

Dotaz 2:
Sometimes I receive e-mails from authors with the address as 'onbehalfof+...+...' which do not contain a number (ID) of a paper (and the authors often do not use their names or titles of papers). Is it possible for me to modify the template of such letters so that at least the ID of the paper is included?

Odpověď 2:
You can see that e-mail in your inbox as if it was sent from the 'onbehalfof' e-mail address because that e-mail was sent by the Author through the system from within their account when they click on your hyperlink name in the status column when they look their manuscript in their Author Center.

This e-mail is related to the 'Author Template' e-mail template. I have checked this e-mail template and it currently does not include manuscript ID information.

However, if you wish to modify this please follow these steps:

1. *Go to 'Email Templates' through your Admin Center.*
2. *Select 'Hyperlink E-mail' area.*
3. *Click on the 'Modify' button which corresponds to 'Author Template'.*
4. *In pop-up window that opens go to 'Edit E-Mail' and click on the 'View E-mail Tags' button.*
5. *New pop-up window with e-mail tags will appear, find ##DOCUMENT_ID## e-mail tag.*
6. *Copy ##DOCUMENT_ID## tag, close the pop-up window and paste the tag in 'Body' field at the 'Edit E-mail' section.*
7. *Click on the 'Save and Close' button in order to save the changes.*

Statistika a tvorba reportů

Jednou z dalších předností systému je možnost využívat široké nabídky statistických přehledů, jejichž zdrojem jsou data vztahující se k recenzovaným článkům.

Tyto tzv. *reports* jsou v plném rozsahu dostupné administrátorovi a v omezenějším EIC a AE (pro úplný přístup však stačí, když jim je přidělena, třeba dočasně, role administrátora). K dispozici je buď předem zadaný výběr těchto přehledů (*standard reports*), nebo si administrátor může vytvořit vlastní podle svých požadavků.

U každého přehledu si uživatel předem zvolí časový úsek, ve kterém chce daný údaj sledovat, a vybere, zda se má týkat všech článků, nebo jenom původních či revidovaných.

Během chvilky tak může získat informaci např. o článcích zaslaných do redakce, přijatých či odmítnutých, přehled konečných rozhodnutí; lze zjistit současný stav článků přijatých v určitém období apod. Další informace se mohou týkat časových rozmezí, ve kterých proběhly jednotlivé fáze recenze (např. celková doba od přijetí k prvnímu nebo konečnému rozhodnutí).

Podobné přehledy lze získat i z údajů o samotných účastnících recenzního procesu (autorech, recenzentech, editorech); době vypracování recenze, druhu rozhodnutí (přijato – odmítnuto – revize), počtu přijatých a odmítnutých žádostí o recenzi a mnoha dalších.

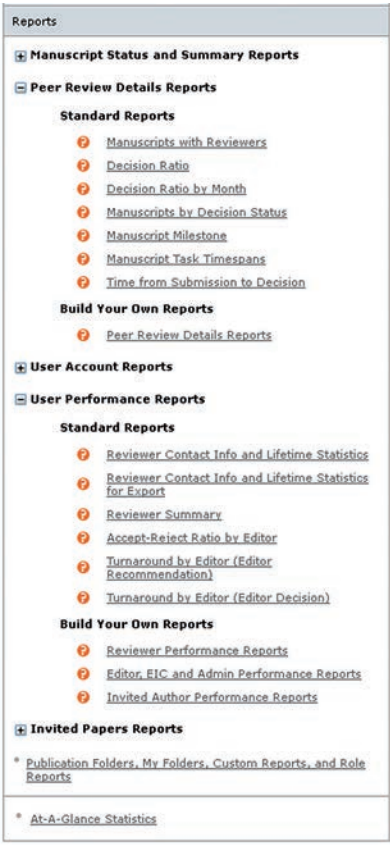

Možnosti nabízených přehledů

Ukázky výsledných přehledů

Manuscripts Decided for Photosynthetica

Information based on all manuscripts whose submission date is Mezi datem 1.1.2014 a 31.12.2014 and decision date is Mezi datem 1.1.2014 a 31.12.2014
Grouped by: Manuscript Type

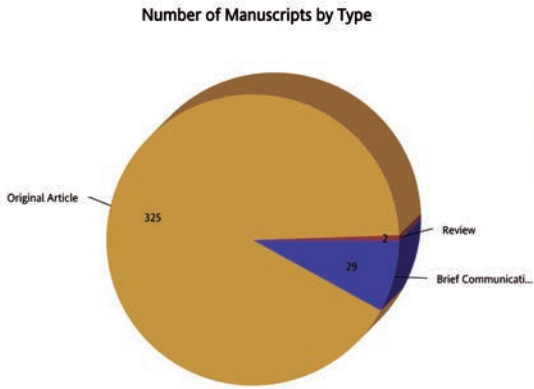

Manuscript Type	Number of Manuscripts	Percentage of Total
Brief Communication	29	8,1%
Original Article	325	91,3%
Review	2	0,6%
Total:	356	100,0%

Přehled rukopisů přijatých k publikování během jednoho roku

Manuscripts Decided

Information based on all manuscripts whose submission date is Mezi datem 1.1.2014 a 31.12.2014 and decision date is Mezi datem 1.1.2014 a 31.12.2014

Brief Communication

Number of Manuscripts: **29** % of Total: **8,1%**

Manuscript ID	Manuscript Title	Contact Author	Submission Date	Decision Date	Decision	Country of Submitting Author	Institution of Submitting Author	EIC Full Name	Editor Full Name
1007-06-2014	Selenium improves photosynthesis and protects photosystem II in pear (Pyrus bretschneideri), grape (Vitis vinifera) and peach (Prunus persica)	Feng, Tao	19.6.2014	6.8.2014	Major Revision	China	Tianjin Agricultural University	Synkova, Helena	Barták , Miloš
1007-06-2014.R1	Selenium improves photosynthesis and protects photosystem II in pear (Pyrus bretschneideri), grape (Vitis vinifera) and peach (Prunus persica)	Feng, Tao	12.8.2014	24.11.2014	Minor Revision	China	Tianjin Agricultural University	Synkova, Helena	Barták , Miloš
0969-04-2014	Fertilization regimes under hot conditions alter photosynthetic response of beans Plants	HASSAN, Ibrahim	30.4.2014	18.6.2014	Minor Revision	Egypt	Alexandria University	Synkova, Helena	Barták , Miloš
0808-08-2013.R1	Mesophyll CO2 diffusion resistance of similar-height Cryptomeria japonica trees is related to current height-growth rate	Takeshi Tange, Takeshi	8.4.2014	16.5.2014	Reject	Japan	The University of Tokyo	Synkova, Helena	Flexas, Jaume
0898-01-2014	Proton concentration in the thylakoid membranes can regulate energy distribution between the two Photosystems	Jajoo, Anjana	22.1.2014	21.2.2014	Major Revision	India	Devi Ajilya University	Synkova, Helena	Garab, Gyozo
0898-01-2014.R1	Proton concentration in the thylakoid membranes can regulate energy distribution between the two Photosystems	Jajoo, Anjana	24.2.2014	2.4.2014	Minor Revision	India	Devi Ajilya University	Synkova, Helena	Garab, Gyozo
0970-04-2014	Proteomic study reveals photosynthetic genes as downstreams of both MAP kinase and cAMP signaling pathways in Chlamydomonas reinhardtii	Choi, Yoon-E	30.4.2014	18.6.2014	Reject	Korea, Republic of	LED Agri-bio Fusion Technology Research Center	Synkova, Helena	Garab, Gyozo
0881-12-2013	Responses of Chlorophyll fluorescence, root capacitance and yield of finger millet under influence of bio-chemical fertilizer	GUPTA, Ramwant	11.1.2014	24.1.2014	Reject	India	Indian Agricultural Research Institute	Synkova, Helena	Janda, Tibor
0916-02-2014	NPQ as protoprotective mechanism in Cattleya harrisoniana (Orchidaceae)	Falqueto, Antelmo	24.2.2014	18.4.2014	Reject	Brazil	Universidade Federal do Espírito Santo	Synkova, Helena	Janda, Tibor
0933-03-2014	THE EFFECT OF ACTINIC LIGHT INTENSITY ON NON-PHOTOCHEMICAL QUENCHING OF CHLOROPHYLL FLUORESCENCE IN WHEAT LEAVES IN THEIR ONTOGENY	Shikhov, Valentin	17.3.2014	4.9.2014	Major Revision	Russian Federation	Institute of Biophysics	Synkova, Helena	Lazár, Dušan
0990-05-2014	The effect of exogenously applied nitric oxide on photosynthesis and antioxidant activity in drought stressed hulless barley	Wu, Xiaoli	29.5.2014	30.6.2014	Reject	China	Chengdu Institute of Biology	Synkova, Helena	Synkova, Helena
1034-08-2014	PHOTOSYNTHESIS PARAMETERS DURING VITRO-OLIVE PLANTLETS ACCLIMATIZATION.	Chaari-Rekhis,	15.8.2014	11.11.2014	Major Revision	Tunisia	Olive Institute	Synkova, Helena	Synkova, Helena

Doba potřebná k recenzi (původní i revidované rukopisy)

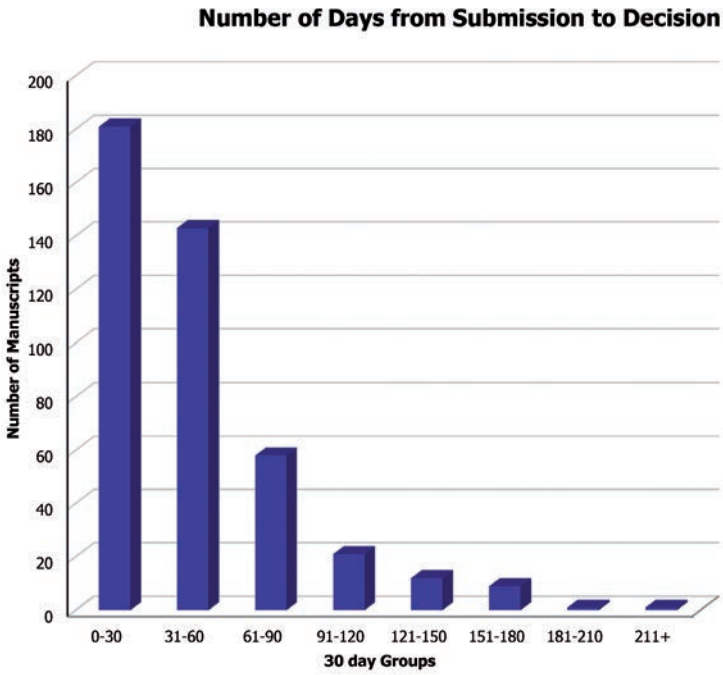

Doba potřebná
k recenzi
(původní rukopisy)

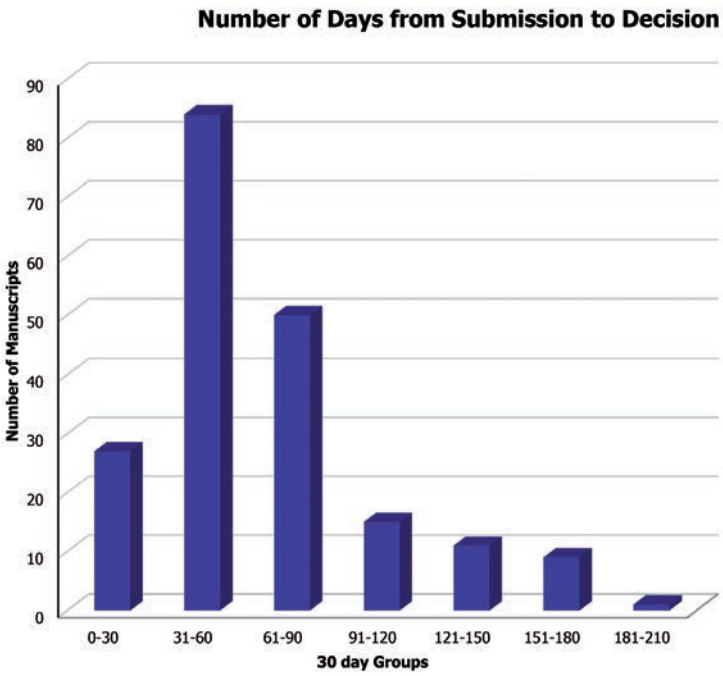

Doba potřebná
k recenzi
(revidované
rukopisy)

Pokud editoři ohodnotí práci recenzentů (doba a kvalita recenze), i tyto údaje lze souhrnně sledovat pomocí standardních přehledů.

Grafickým výstupem těchto dat jsou přehledné tabulky a grafy; zprávu lze zobrazit ve formátu HTML, PDF, XML nebo v Excelu.

Tvorba vlastního přehledu

Z množství dat uložených v systému lze snadno vytvořit vlastní přehled obsahující jen ty údaje, které jsou pro daný účel potřebné. Jeden malý příklad za všechny: redakce každoročně posílá poděkování recenzentům, kteří v daném roce hodnotili články pro její časopis. Z tabulky přehledů (viz obr. *Možnosti nabízených přehledů*) se vybere následující postup: User performance reports > Build your

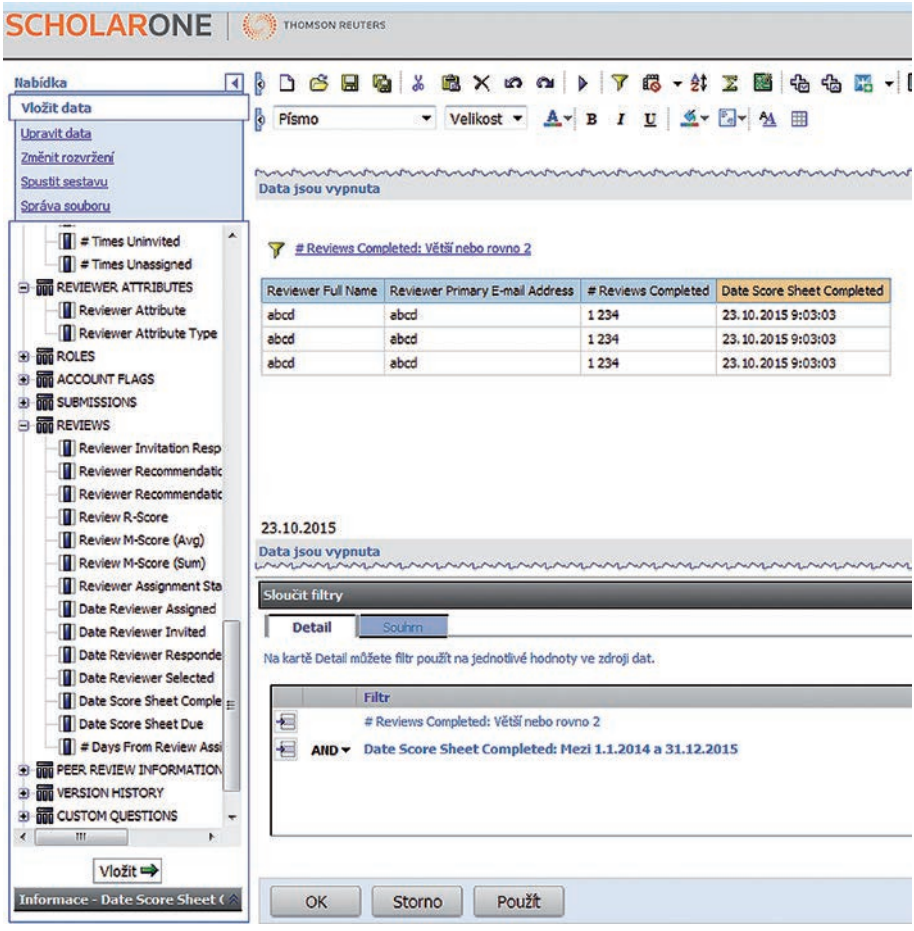

Tvorba vlastního přehledu – výběr položek a ukázka získaného přehledu

Reviews Completed: Větší nebo rovno 2 AND Date Score Sheet Completed: Mezi 1.1.2014 a 31.12.2014

Reviewer Full Name	Reviewer Primary E-mail Address	# Reviews Completed	Date Score Sheet Completed
vodnik , dominik	dominik.vodnik@bf.uni-lj.si	3	02.1..2014
Khayyat, Mehdi	mhdkhayat@birjand.ac.ir	8	02.1..2014
Hawkins, Tracy	tracyhawkins@fs.fed.us	5	03.1..2014
Driever, Steven	sdriever@essex.ac.uk	7	06.1..2014
Zuniga, Alejandra	alejandrazunigafeest@gmail.com	2	07.1..2014
Pastenes, Claudio	cpastene@uchile.cl	2	07.1..2014
Ewers, Brent	beewers@uwyo.edu	2	08.1..2014
Oliveira, Marciel	marcieltoliveira@hotmail.com	2	08.1..2014
Valle, Raul	raul@cepec.gov.br	8	09.1..2014
Vankova, Radomira	Vankova@ueb.cas.cz	7	10.1..2014
Ehsanzadeh, Parviz	ehsanzadehp@gmail.com	2	10.1..2014
Khayyat, Mehdi	mhdkhayat@birjand.ac.ir	8	15.1..2014
Roosta, Hamid Reza	Roosta_h@yahoo.com	2	15.1..2014
hajiboland, Roghieh	ehsan@tabrizu.ac.ir	2	15.1..2014
Marenco, Ricardo	rmarenco@inpa.gov.br	6	15.1..2014
GARCÍA-SÁNCHEZ, F.	fgs@cebas.csic.es	3	17.1..2014
Pécsváradi , Attila	pecsvaradi@bio.u-szeged.hu	2	17.1..2014
Solhaug, Knut Asbjørn	knut.solhaug@umb.no	3	17.1..2014
Champigny, Marie-Louise	mlchampigny@neuf.fr	9	17.1..2014
Slot, Martijn	martijnslot78@gmail.com	3	19.1..2014

own reports (Reviewer performance reports). Po rozbalení nabídky se výběrem položek vytvoří tabulka se čtyřmi sloupci: jméno recenzenta, e-mailová adresa, datum recenze a počet uskutečněných recenzí. Pro kteroukoliv položku lze použít filtr, který dále specifikuje výběr, např. datum mezi 1. 1. a 31. 12. daného roku, a minimální počet recenzí, které měl recenzent udělat, aby mu bylo zasláno poděkování (např. 2 a více).

Tabulku lze převést do jiného výstupního formátu (např. Excel, PDF) a z něj e-mailové adresy najednou zkopírovat do jednoho hromadného e-mailu. Vytvořenou sestavu lze uložit (My folders) a použít opět za určené časové období.

Uchovávání souborů v systému (File storage)

Soubory vložené autory do systému jsou uchovávány po dobu, kterou si redakce může sama zvolit. Možnost volby je důležitá z toho důvodu, že tato služba je zpoplatněna zvlášť a je možné ji nastavit tak, aby potřebné soubory zůstávaly v systému jen po dobu nezbytně nutnou. Po uplynutí této doby jsou soubory exportovány ve formě e-mailu s přílohami a mohou být uloženy přímo v redakci.

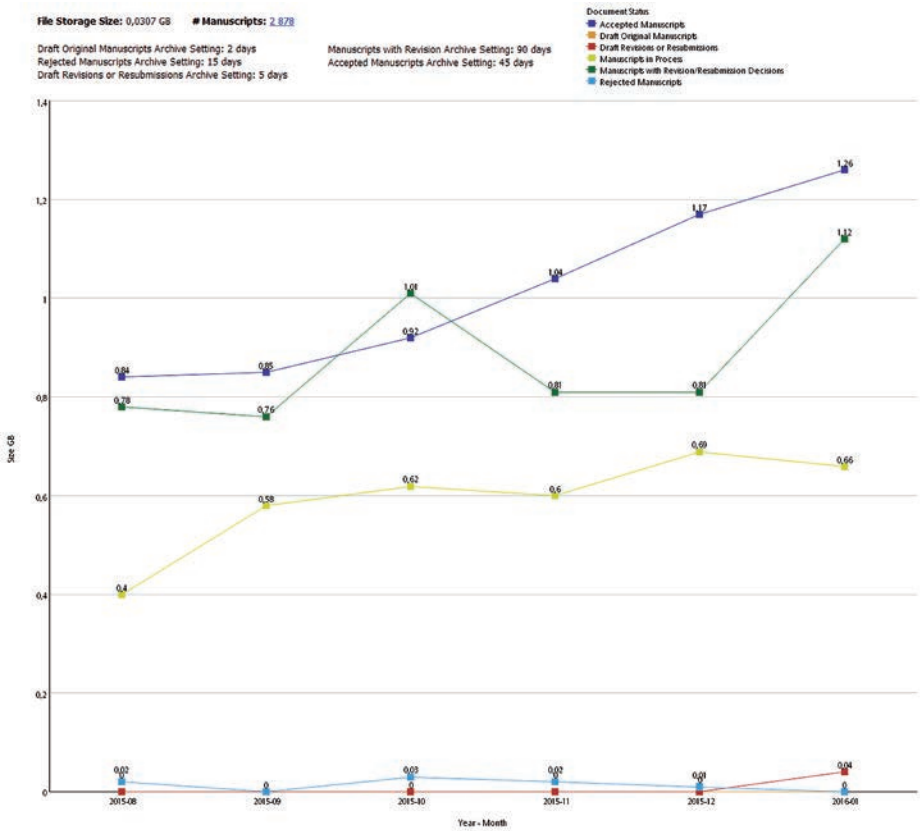

Příklad nastavení časových limitů uchovávání souborů:

Stav článku	Doba uchování souborů v systému (dny)
Koncept původního článku	2
Vrácený k opravám před recenzí	5
U autora k úpravě	90
Přijatý k publikaci	45
Zamítnutý	15

Redakce si při úvodní konfiguraci systému také zvolí maximální objem dat, která mohou autoři jednotlivých článků do systému vložit. Zabrání tak např. vkládání nadměrně velkých grafických souborů, se kterými musí dále sama pracovat.

Závěr

V záplavě vědeckých časopisů se v dnešní době mnohé z nich musí velmi snažit, aby uspěly a neztratily se ze zorného pole potenciálních přispěvatelů. Množství nově vznikajících „open access“ časopisů nabízí autorům své služby v podobě rychlých recenzí a publikace přijatých článků v rekordně krátké době. Tradiční časopisy sázející raději na kvalitu s nimi v tomto ohledu těžko mohou soutěžit. Mohou však ve velké míře svou práci zefektivnit a s využitím dostupných moderních nástrojů se vyhnout některým zbytečným činnostem.

Jedním z takových nástrojů v redakční práci jsou peer-review online systémy. Jejich jedinou nevýhodou může být cena, ale ta je bohatě vyvážena přednostmi takového způsobu redakční práce. Ušetřený čas může redakce věnovat nejen na kvalitnější přípravu článků pro tisk, ale i na další rozvoj umožňující „držet krok“ s vývojem v oblasti publikování vědeckých časopisů.

ScholarOne peer-review systém se v tomto ohledu za šest let využívání časopisy publikovanými v rámci Akademie věd ČR velmi osvědčil.

Špičkový výzkum v oblasti biologie rostlin je velice náročný na přístrojové vybavení. V ÚEB tak najdete velice nákladné a unikátní přístroje na třídění chromozomů, speciální elektronové, konfokální a fluorescenční mikroskopy a řadu analytických zařízení schopných stanovit chemické látky v nesmírně nízké koncentraci. Přístrojové vybavení je alfou a omegou našeho výzkumu – bez špičkových přístrojů nelze dělat prvotřídní vědu.

Pracovníci ÚEB se významným způsobem podílejí na výuce především na přírodovědeckých fakultách Univerzity Karlovy v Praze a Univerzity Palackého v Olomouci, ale i na několika dalších vysokých školách. S Univerzitou Palackého v Olomouci má ÚEB i společnou laboratoř. Pracovníci ÚEB každý semestr odpřednášejí více než 1000 hodin na vysokých školách. V laboratořích ÚEB najdete průběžně několik desítek studentů, kteří zde vypracovávají své bakalářské, magisterské či doktorandské práce. V posledních letech se do vědecké práce v ÚEB čím dál častěji zapojují i nadaní středoškolští studenti.

ÚEB pořádá pravidelně významné mezinárodní vědecké kongresy a konference, z nichž jmenujme kongres Auxins and Cytokinins in Plant Development, zorganizovaný již devětkrát a pravidelně navštěvovaný nejvýznamnějšími světovými kapacitami v oboru, či konferenci Methods in Plant Sciences se šesti úspěšnými ročníky, zaměřenou především na mladé vědecké pracovníky.

V neposlední řadě je důležitou součástí práce ÚEB i ediční a publikační činnost. ÚEB již více než 50 let vydává dva mezinárodní vědecké časopisy (o jejich velmi slušném mezinárodním renomé svědčí tzv. impaktní faktor, který je jakýmsi univerzálním měřítkem kvality vědeckého časopisu). Časopis *Biologia Plantarum* je zaměřen na různé aspekty biologie rostlin, časopis *Photosynthetica* je pak úžeji specializován na proces využití slunečního záření ve fotosyntetickém procesu.

Bližší podrobnosti o výzkumu prováděném v ÚEB najdete na webových stránkách www.ueb.cas.cz. Ovšem nejlepším způsobem, jak nahlédnout do každodenní vědecké práce v ÚEB a zhlédnout přístrojové vybavení v akci, je pracoviště osobně navštívit. Ideální příležitostí pro to je týden vědy a techniky, v jehož rámci ÚEB pořádá obvykle tři dny otevřených dveří (tradičně druhý týden v listopadu). Vědci v této době přerušují svou běžnou práci a věnují se návštěvníkům. Každý rok ÚEB navštíví kolem tisíce návštěvníků (především studentů) a drtivá většina z nich odchází velmi spokojena.

Styl práce v redakcích odborných časopisů prošel za posledních dvacet let velkými změnami díky zavedení a stále širšímu využívání počítačů. Základem výběru článků však i nadále zůstává recenze, tzv. peer-review. V poslední době jsou jako databáze a účinné nástroje recenzního řízení redakcemi stále častěji využívány online peer-review systémy. Časopisy vydávané v Akademii věd ČR mají možnost využívat *ScholarOne systém* prostřednictvím Knihovny AV ČR (KNAV). Předkládaná brožura se snaží případným novým zájemcům přiblížit základní principy fungování a užívání tohoto peer-review systému v každodenní redakční praxi.

V EDICI VĚDA KOLEM NÁS PŘIPRAVUJEME:

D. Černý, A. Doležal, T. Doležal: **Bioetika**
Jan Vít: **Jan Patočka**

DOSUD VYŠLO:

Milan Řípa: **Historie výzkumu řízené termojaderné fúze v ČR**
Julie Jančárková: **Nikolaj Lvovič Okuněv**
Z. Vondráková, K. Eliášová, L. Fischerová a M. Vágner: **Somatická embryogeneze jehličnanů**

Edice Věda kolem nás | Co to je…
Ivana Štětinová | ScholarOne systém

Vydalo Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.
Grafická úprava dle osnovy Jakuba Krče a sazba Serifa.
Technická redaktorka Monika Chomiaková. Odpovědná redaktorka Petra Královcová. Vydání 1., 2016. Ediční číslo 11948.
Tisk SERIFA®, s. r. o., Jinonická 80, 158 00 Praha 5.

ISSN 2464-6245
Evidováno MK ČR pod e. č. E 22344

Další svazky získáte na:
www.vedakolemnas.cz | www.academiaknihy.cz | www.eknihy.academia.cz